

Stap 3 extra

2 - Aftrek- of dubbelschaak: A

- 1) 1. ♖f6+ (1. ♖xg5+? ♜g8) 1. ... ♜h8 2. ♜h1#
- 2) 1. ... ♖xg3+ (1. ... ♖xf2+? 2. ♜g1) 2. ♜g1 ♖e2#
- 3) 1. ♙c5+ (1. ♙e7+? ♜b5 2. ♙xf6 ♜d1+) 1. ... ♜b5 (1. ... ♜b3 2. ♜c4#) 2. ♜c4#
- 4) 1. ♜c4+ (1. ♜xd7+ ♜xf4) 1. ... ♜xf4 2. ♜xf4
- 5) 1. ... ♖g4+ (1. ... ♖f3+? 2. ♜h1) 2. ♜h1 ♖f2#
- 6) 1. ♜f3+ (1. ♜xe5+? ♜h4 2. ♜e3) 1. ... ♜h4 2. ♜h3#
- 7) 1. ... ♜xg4+ (1. ... ♜c4+? 2. ♜e3; 1. ... ♜d3+? 2. ♜c5)
- 8) 1. ... ♙g3+ 2. ♜g1 (2. ♜xg3 ♜g2#) 2. ... ♜c1#
- 9) 1. ... ♜g1+ 2. ♜xg1 ♜g8#
- 10) 1. ♖xe5+ (1. ♖xh8+ ♜g7 2. ♜xg4+ ♖xh8) 1. ... ♜e6 2. ♜f7#
- 11) 1. ♜g7+ ♜d8 2. h8♜#
- 12) 1. ♜f8+ (1. ♜d5+? ♜f6 2. ♜xd7 ♖5+) 1. ... ♜h6 2. ♜h8#

3 - Aftrek- of dubbelschaak: B

- 1) 1. ♖f7+ ♜h7 2. ♖g5+
- 2) 1. ♜xh7+ ♜xh7 2. hxg6#
- 3) 1. ... ♜xh4+ 2. ♜g1 ♙c5#
- 4) 1. ♙d5+ ♜g6 2. ♙f7#
- 5) 1. ... ♜h2+ 2. ♜xh2 ♖f1#
- 6) 1. ♖xf7+ (1. ♖e4+? ♜h7 2. ♜g7+ ♜h6) 1. ... ♖xf7 (1. ... ♜h7 2. ♜g7#) 2. ♜g7#
- 7) 1. ♜f6+ ♖xd5 2. ♜xf8#
- 8) 1. ♙f7+ ♜xf7 2. ♜e6#
- 9) 1. ♖d8+ (1. ♖xh8+? ♜d7) 1. ... ♜d7 2. ♜f7#
- 10) 1. ♜g8 ♜e3+ (1. ... ♖c7 2. ♙d6#; 1. ... ♜h7 2. ♙d6#) 2. ♙c5#
- 11) 1. ♖e6+ (1. ♖f3+ ♖5 2. ♙xg5+ ♜g7; 1. ♖f7+ ♜h5 2. ♖xh8+ ♖6) 1. ... ♖5 2. ♙xg5#
- 12) 1. ♙d4+ (1. ♙e5+? ♜f8 2. ♙xb8? ♜g2#) 1. ... ♜f8 2. ♙xc5+

4 - Aanval op een gepend stuk: A

- 1) 1. ♜f3
- 2) 1. f4 (1. ♙a3 ♙f5 levert minder op)
- 3) 1. ♜b7
- 4) 1. ♜f3
- 5) 1. ... ♜f8
- 6) 1. ... ♖d4
- 7) 1. f4
- 8) tekening
- 9) tekening
- 10) 1. ... ♖d5
- 11) 1. ♜a3 ♜xa3 2. ♜xg6#
- 12) 1. g3

5 - Aanval op een gepend stuk: B

- 1) 1. d5
- 2) 1. d5
- 3) 1. b4
- 4) 1. ... e4 2. ♖d4 ♙xe2
- 5) 1. ... b5
- 6) 1. ... ♙g4
- 7) 1. ... ♙d7 2. ♜b3 axb5

- 8) 1. f4 gxf4 2. exf4
- 9) 1. ♖d5 (1. g3? ♖e6)
- 10) 1. ♖a8 (1. ♖e6 ♜xg2) 1. ... ♜xh5 2. ♜xb6+
- 11) 1. ♖g4
- 12) 1. ♜f4

6 - Aanval op een gepend stuk: C

- 1) 1. b3 (1. ♖d2? ♜d6; 1. ♖e5? ♖xe5) 1. ... ♖e5 2. ♜xe5
- 2) 1. ... ♜d7 2. ♜xd7 ♜xc1
- 3) 1. ... b6 2. ♖xa6 ♜xa3+ met schaak en dubbele aanval.
- 4) 1. a3 (1. ♜b2? ♜b5)
- 5) 1. ... ♜a4 2. ♖xd6+ exd6 3. ♜c8+ ♖e7
- 6) 1. ... ♜b7
- 7) 1. ♜c1 (1. ♜c2? ♖b4)
- 8) 1. ... ♜b4
- 9) 1. ♜e6 (1. ♜d8? ♜a2)
- 10) 1. ♜f8 (1. ♜d4 e5 2. ♜xe5 ♜xe5)
- 11) 1. ... e5 (1. ... exd5? 2. ♜f6) 2. ♜xe5 ♜xd6
- 12) 1. ♜d8 (1. ♜h6? ♜b8; 1. ♜d6? ♖e8) 1. ... ♜b4 (1. ... ♖d7 2. ♜d6) 2. ♜d6

7 - Matbeeld (♜♜): A

- 1) 1. ♜f6+ ♖g8 2. ♜h8#
- 2) 1. ♜f6+ gxf6 (1. ... ♜f7 2. ♜xf7#) 2. ♜g8#
- 3) 1. ♖b6+ axb6 2. ♜a3#
- 4) 1. ... ♜xe1+ 2. ♖xe1 ♜g1#
- 5) 1. ♜c8+ ♜xc8 2. ♜xc8#
- 6) 1. ... ♜a3+ 2. ♖xa3 ♜c1#
- 7) 1. ♜h8+ ♖g7 2. ♜e5#
- 8) 1. ... ♜xf2+ 2. ♜xf2 ♜e1#
- 9) 1. ♜f5+ exf5 2. ♜g8#
- 10) 1. ♜g7+ ♖xg7 2. ♜xg6#
- 11) 1. ♜xe5 d2 2. ♜e8#
- 12) 1. ♜f7 ♜f8 2. ♜h1#

8 - Matbeeld (♜♖): B

- 1) 1. ♜xh6+ ♜xh6 2. ♜h7#
- 2) 1. ♜xb8+ ♖xb8 2. ♖xc7#
- 3) 1. ... ♜xh2+ 2. ♖xh2 ♜h4#
- 4) 1. ... ♜f1+ 2. ♜xf1 ♖f2#
- 5) 1. ♜xh7+ (1. ♜h4 h6 ; 1. ♜h3 g6) 1. ... ♖xh7 2. ♜h4#
- 6) 1. ♖h7+ ♖xh7 2. ♜xf7#
- 7) 1. ♜g7+ ♜xg7 2. ♖f6#
- 8) 1. ♜xd7+ ♖xd7 2. ♖f7#
- 9) 1. ♜h5+ gxh5 2. ♖f5#
- 10) tekening
- 11) tekening
- 12) 1. ... ♜xg3+ 2. fxg3 ♜h1#

9 - Matbeeld (♖♜): C

- 1) 1. ... ♖f3+ 2. ♖h1 ♜g1#
- 2) 1. ... ♖h4+ 2. gxh4 ♜f3#
- 3) 1. ... ♖f4+ 2. ♖g1 ♖e2#
- 4) 1. ♜d6+ ♖e8 2. ♖g7#

- 5) 1. ♖xf7+ ♖xf7 2. ♗xg6#
- 6) 1. ... ♖xf1+ 2. ♖xf1 ♗xh2#
- 7) 1. ♘d5+ cxd5 2. ♗d6#
- 8) 1. ... ♘e2+ 2. ♙h1 ♗xh4#
- 9) 1. ♖h5 gxh5 2. ♗f6#
- 10) 1. ... ♙c1 2. ♖xc1 ♘d2#
- 11) 1. ♘e8 ♙e6 2. ♗g7#
- 12) 1. ♖f7 ♙xf7 2. ♗xh7#

10 - Matbeeld (♙♗): D

- 1) 1. ♘g6+ (1. ♘f7+ ♖xf7; 1. ♗h5 ♘xe5) 1. ... hxg6 2. ♗h3 (2. ♗h4#)
- 2) 1. ... ♗xf2+ (1. ... ♙xf2+? 2. ♙g2) 2. ♙h1 ♗f3#
- 3) 1. ♖xf8+ ♖xf8 2. ♗g7#
- 4) 1. ♖xe7+ ♙xe7 2. ♗e6#
- 5) 1. ... ♘g3+ 2. hxg3 ♗h3#
- 6) 1. ... ♗g1+ 2. ♙f3 ♙h5#
- 7) 1. ... ♗f2+ 2. ♙h3 ♙f5#
- 8) 1. ♖xh7+ ♙xh7 2. ♗h4#
- 9) 1. ♘a6+ bxa6 2. ♗b4#
- 10) 1. h4+ ♙xh4 2. ♗g3#
- 11) 1. ♖xg6+ fxg6 2. ♙xe6#
- 12) 1. ♘h6 gxh6 2. ♙xh6#

11 - Matbeeld (♖♗): E

- 1) 1. ... ♗h4+ 2. ♙g1 ♖d1#
- 2) 1. ... ♖xa2+ (1. ... ♗a3 2. ♗c4) 2. ♙xa2 ♗a3#
- 3) 1. ... ♖xa3+ 2. ♗xa3 (2. ♙xa3 ♗a5#) 2. ... ♗b1#
- 4) 1. ... ♙c4+ 2. bxc4 ♖e1#
- 5) 1. ♖b8+ ♙xb8 2. ♗a8#
- 6) 1. ♖d7+ ♙xd7 2. ♗xa6#
- 7) 1. ♗xe8+ ♙g7 2. ♗f8#
- 8) 1. ... ♘g3+ 2. hxg3 hxg5#
- 9) 1. ♙f6+ ♗xf6 2. ♗e8#
- 10) 1. ♘b5+ ♗xb5 2. ♗d6#
- 11) 1. ♖e8+ ♙f7 2. ♗h5#
- 12) 1. ... ♙b2+ 2. ♙xb2 c1♗#

12 - Matbeeld (♘♙): F

- 1) 1. ♖g8+ ♙xg8 2. ♘h6#
- 2) tekening
- 3) 1. ... ♗b4+ 2. cxb4 ♘a3#
- 4) 1. ♗h6 gxh6 2. ♘h6#
- 5) 1. ... ♗xh3+ 2. ♙xh3 (2. ♙h1 ♗f3#) 2. ... ♘f4#
- 6) 1. ... ♗a3 2. ♘a3 ♘a3#
- 7) 1. ... ♗g1+ 2. ♖xg1 ♘f2#
- 8) 1. ... ♗xh3+ 2. gxh3 ♙e4#
- 9) 1. ... ♗g1+ 2. ♙xg1 ♙e3#
- 10) 1. ♗xf8+ ♘xf8 2. ♘f6#
- 11) 1. ... ♗b1+ 2. ♘xb1 ♘b3#
- 12) 1. ... ♘f2+ 2. ♙xg5 (2. ♙xf2 ♗g2#) 2. ... ♘h3#

13 - Matbeeld (♖♖): G

- 1) 1. ♗xh7+ (1. ♖h4 ♗c7+) 1. ... ♙xh7 2. ♖h4#

- 2) 1. ... ♖e1+ (1. ... ♖f1+ 2. ♔g2 ♖f2+ 3. ♔g1 ♖e1# is mat in drie) 2. ♔g2 ♖f2#
- 3) 1. ... ♖g2+ 2. ♔h1 ♖xh3#
- 4) 1. ♔g4+ ♙xg4 2. ♖f6#
- 5) 1. ♖fg1 ♖a1 2. ♖h6#
- 6) 1. ♗e8+ ♖xe8 2. ♖xe8#
- 7) 1. ♖xb6+ ♗xc6 2. ♖xa2#
- 8) 1. ♔f6+ gxf6 2. ♙e3#
- 9) 1. ... ♔f3+ 2. gxf3 ♖h4#; 2. ♔h1 ♖h4#
- 10) 1. ♗f6+ ♗xf6 2. ♖xh7#
- 11) 1. ♖e7 ♗xf7 2. ♖xf7#
- 12) 1. ♗xg6+ fxg6 2. ♖e8#

14 - Matbeeld (♙♙): H

- 1) 1. ♗xg7+ ♔xg7 2. ♙c3#
- 2) 1. ♗xe6+ fxe6 2. ♙h5#
- 3) 1. ♖xh6+ gxh6 2. ♙f7#
- 4) 1. ... ♖a1+ 2. ♔xa1 ♙xb4#
- 5) 1. ... ♗xf3+ 2. gxf3 ♙h3#
- 6) 1. ♖f8+ ♙xf8 2. ♙g6#
- 7) 1. ♖g8+ ♔xg8 2. ♙d5#
- 8) 1. ... ♗b3+ 2. ♔xb3 ♙e6#
- 9) 1. ♗e6+ ♔xe6 2. ♙h7#
- 10) 1. ♗e6+ ♔xe6 2. ♙c4#
- 11) 1. ... ♗d4+ 2. ♙xd4 ♙xd4#
- 12) 1. ... ♖xf2+ 2. ♙xf2 ♙g4#

15 - Toets: Les 1-5: A

- 1) 1. ♙g6+ ♔d8 2. ♖e8# (dubbelschaak)
- 2) 1. ... ♔f8 (1. ... ♔f6? 2. ♔d5) (vierkant afhouden voorkomen)
- 3) 1. ♔g6+ hxg6 2. ♗h4# (mat in twee: toegang)
- 4) 1. ♙d3+ (1. ♙b5+ ♔b8 2. ♙xe8 ♖xe8 ; 12. ♙xe6+ ♔b8) 1. ... ♔b8 2. ♙xf5
- 5) 1. ... ♖b6+ 2. ♗xa6 ♖xa6 (aftrekschaak)
- 6) 1. ♔b2 (pat opheffen)
- 7) 1. ♗xh7+ (1. ♖h4 ♖g7) 1. ... ♔xh7 2. ♖h4# (mat in twee: toegang)
- 8) 1. ... ♔e3+ (1. ... ♔f4+? 2. ♔g3) (aftrekschaak)
- 9) 1. ... c5 (aanval op een gepend stuk)
- 10) 1. ... ♗xh2+ (1. ... ♔g4? 2. ♗a7+) 2. ♔xh2 ♔f5# (mat in twee: toegang)
- 11) 1. ... ♖c8 2. ♙b2 ♗xc4 3. ♗xc4 ♖xc4 (aanval op een gepend stuk)
- 12) 1. ... e5 (aanval op een gepend stuk)

16 - Toets: Les 1-5: B

- 1) 1. ♔g5+ hxg5 2. ♖h3# (mat in twee: toegang)
- 2) 1. ... ♖f2+ 2. ♔h1 ♖h2# (dubbelschaak: jagen)
- 3) 1. ♗b5 ♖xc7 (1. ... ♖e7 2. ♗xe8) 2. ♗xe8 (aanval op een gepend stuk)
- 4) 1. ... ♗xf3+ 2. gxf3 ♙h3# (mat in twee: toegang)
- 5) 1. c5 ♔c2 2. ♔xc2 ♔xc5 3. a7 (afhouden vierkant)
- 6) 1. ♔xe5 (1. e4? ♔f4) 1. ... ♔xe3 (rekening houden met de tegenstander)
- 7) 1. ... ♗f2+ 2. ♔xf2 ♖d1# (dubbelschaak: lokken)
- 8) 1. ♔f7 (1. ♔xg6? ♔e6) 1. ... f4 2. e6+ ♔d6 3. e7 f3 4. e8♗ (helpen)
- 9) 1. ... ♔d5 (1. ... ♔xe5 2. ♔xe5 ♔d5 3. ♔c4) (aanval op een gepend stuk)
- 10) 1. ... b5 2. ♙b3 ♗xc3+ (aanval op een gepend stuk)
- 11) 1. ♗g5+ fxg5 2. ♔h6# (mat in twee: toegang)
- 12) 1. ... ♖xc2+ 2. ♔xc2 ♗b2# (dubbelschaak)

17 - Uitschakelen verdediging / Wegjagen: A

- 1) tekening
- 2) 1. ♖h4 ♙e6 2. ♚xc2
- 3) 1. ... ♙b5 2. ♗d2 ♗xf3
- 4) 1. ... f5 2. ♗e2 ♖xg5
- 5) 1. ... ♖g4 2. ♗e2 ♗xd4+
- 6) 1. ♖h5
- 7) 1. ♙h3 ♗d6 2. ♙f4
- 8) 1. ♖c4 ♗c7 2. ♙xc5
- 9) 1. ... ♚d3 2. ♙f2 ♙xd2+
- 10) 1. c3 ♗d8 2. ♖xf6#
- 11) 1. ... ♙h6 2. ♗d1 ♖xb4
- 12) 1. ... ♖e5 2. ♗b3 ♗xd4

18 - Uitschakelen verdediging / Weglokken: A

- 1) 1. ♚xe8 ♖xe8 2. ♗xe6+
- 2) 1. ♚xb6 ♗xb6 (1. ... axb6 2. ♗xa8) 2. ♗xe8+
- 3) 1. ... c4 2. ♙xc4 ♙xe4
- 4) 1. g4 ♗xg4 2. ♙xc5
- 5) 1. ... ♖xc3 2. bxc3 ♚xa3
- 6) 1. ... ♖a2+ 2. ♖b1 ♖xc3+
- 7) 1. ♚h8+ ♖xh8 2. ♗xf7
- 8) 1. ♙d5+ ♖g7 2. ♙xf6+ ♚xf6 3. ♗xc4
- 9) 1. ♙c4 ♗xc4 2. ♚xc4 ♖xc4 3. ♗d5+
- 10) 1. ... ♖e3+ 2. ♙xe3 ♗xb2
- 11) 1. ♖g5+ ♖xg5 (1. ... ♖h6 2. ♖xf7+) 2. ♗xd8
- 12) 1. ... ♚d1+ 2. ♚xd1 ♗xe3

19 - Uitschakelen verdediging / Slaan: A

- 1) 1. ... ♖xc3 2. ♗xd8 ♖xe2+
- 2) 1. ... ♚xd2 2. ♗xf7 ♚h2+ 3. ♖g1 ♖xf7
- 3) 1. ♙xd5 ♗xe4 (1. ... cxd5 2. ♗xe7+) 2. ♙xe4
- 4) 1. ♙xc6 ♚xc6 2. ♚xe7 (of 2. ♙xe7)
- 5) 1. ♙xf6 ♖xf6 2. ♙xc8
- 6) 1. ♙xe5 ♙xe5 2. ♙xc6
- 7) 1. ♙xf6 ♙xf6 2. ♗xd7+
- 8) 1. ♚xc6 ♗xd2 2. ♚xc8+ ♚xc8 3. ♙xd2
- 9) 1. ♚xe6 ♗xd2 2. ♚xe8+ ♚xe8 3. ♚xd2
- 10) 1. ... ♚xe3 2. ♗xc8 ♚xe1+
- 11) 1. ... ♚xe5 2. ♗xf5 ♚xe1+ (2. ... ♚xf5? 3. ♚e8#) 3. ♖g2 ♙xf5
- 12) 1. ♙xc6 ♗xc5 2. ♙xd7+

20 - Uitschakelen verdediging / Slaan: B

- 1) 1. ♖xd6+ cxd6 2. ♗xe7#
- 2) 1. ♗xc6+ bxc6 2. ♚d8#
- 3) 1. ♚xh7 ♖xh7 2. ♗g6#
- 4) 1. ... ♖xg3+ 2. ♖xg3 ♗xh4#
- 5) 1. ♚xd6+ ♖xd6 2. ♗xe5#
- 6) 1. ... ♗xh2+ 2. ♚xh2 ♖g3#
- 7) 1. ♚xf5+ ♖xf5 2. ♖g4#
- 8) 1. ... ♙xc2 2. ♚xc2 ♖d3#
- 9) 1. ♚xf8+ ♙xf8 2. ♗xh7#
- 10) 1. ♗xg4 fxc4 2. ♖g7#

- 11) 1. ... ♖xb6 2. axb6 ♗f2#
- 12) 1. ... ♖xf3+ 2. ♗xf3 ♗h4

21 - Uitschakelen verdediging / Weglokken: B

- 1) 1. ... ♖h1+ 2. ♗xh1 ♖xf1#
- 2) 1. ♖xf5+ ♖xf5 2. ♖h8#
- 3) 1. ♖b7+ ♗xb7 2. ♖d7#
- 4) tekening
- 5) 1. ♗e6+ (1. ♖f8+ ♗c7) 1. ... ♗xe6 2. ♖xd7#
- 6) 1. ... ♖xg4+ 2. ♖xg4 ♖xh2#
- 7) 1. ♖xg4 ♗xg4 2. ♗c4+
- 8) 1. ... ♖a5 2. ♖xa5 ♗c2#
- 9) 1. ... ♖h1+ 2. ♖xh1 ♗e3#
- 10) 1. ♖d4 ♖g8 (1. ... ♗xd4 2. ♗d6#) 2. ♖xc5
- 11) 1. ♖a6 ♖xa6 2. ♖c7#
- 12) 1. ... ♖c6 2. ♖xc6 (2. ♖d1 ♖xa3+) 2. ... ♖xa3+

22 - Verdedig tegen dubbele aanval: A

- 1) 1. ... ♖xd4+ 2. ♗xd4 ♗xf6
- 2) 1. ♖f2
- 3) 1. ♗g3
- 4) 1. ♖c3
- 5) 1. ♗h7+ ♗xg6 2. ♗f8+
- 6) 1. ♖d3
- 7) 1. ♗d2
- 8) 1. ... ♖h7
- 9) 1. ... ♖c6
- 10) 1. ♗a5
- 11) 1. ... ♖e8 2. ♗xa5 ♗c5+
- 12) 1. ... e5 2. ♗e3 b6 3. ♖e1 ♗a6+

23 - Verdedig tegen dubbele aanval: B

- 1) 1. ... ♗f6
- 2) 1. ♗f2
- 3) 1. ... ♗e4
- 4) 1. ... ♗e3+
- 5) 1. ... ♗c7 (1. ... ♖c7? 2. b6; 1. ... ♖c8? 2. ♖e1) 2. g3 ♖f5
- 6) 1. ♗g3
- 7) 1. ♖g3
- 8) 1. ♖d1
- 9) 1. ♗e3
- 10) 1. ... ♗c3
- 11) 1. ... ♖e5
- 12) 1. ... ♗d4

24 - Verdedig tegen dubbele aanval: C

- 1) 1. ♖e6 ♖xe6 2. ♖xe6
- 2) 1. ... ♖e2
- 3) 1. ... ♖c5+ 2. ♗h1 ♗b7
- 4) 1. ... ♗f7
- 5) 1. ... ♗df6 2. ♖d3 ♗xa3
- 6) 1. ♗h3 ♖xf8 2. ♖f4+
- 7) 1. ♖c1 (1. ♖c2? ♗e5+)

8) tekening

9) 1. ... ♖e7 2. ♜c8+ ♜xc8 3. ♜xc8+ ♜f8

10) 1. ... ♜b4 (1. ... ♜f6? 2. ♙xb7) 2. ♜xb4 cxb4 3. ♜xc8 ♙xc8

11) 1. ♗b8 ♜xb7 2. ♗c6+

12) 1. ♗d5 ♜xd5+ 2. e4 ♜b7 3. ♙xb8

25 - Remise / Pat: A

1) 1. ♜h4+ ♜xh4 pat

2) 1. ... ♜g1+ 2. ♗xg1 pat

3) 1. ♗a5 ♜xb8 pat

4) 1. ... ♜xe6+ 2. ♜xe6 pat

5) 1. ... ♜d2+ 2. ♜xd2 pat

6) 1. ... ♜d8+ 2. ♜xd8 pat

7) 1. ... ♗g6 2. ♜xc7 pat

8) 1. ... ♗e7+ 2. ♗xe7 pat

9) 1. ... ♜g6+ (1. ... ♜xh3+ 2. ♜h5 ♜h4 3. ♜h7+) 2. ♜xg6 pat

10) 1. ... ♜a2+ 2. ♜xa2 pat

11) 1. ... b6+ 2. ♗xb6 pat

12) 1. ♜e4 ♗c5 pat

26 - Remise / Pat: B

1) 1. h3 ♜xg2 pat

2) 1. ♜f2+ ♜xf2 pat

3) 1. c4+ ♜xd3 pat

4) 1. ♜d4+ ♜xd4 pat

5) 1. f6 ♜xf8 pat

6) 1. ... ♜xf1+ (1. ... ♜xb8? 2. ♙g2#) 2. ♗xf1 pat

7) 1. g4+ ♜xf3 pat (1. ... ♗g1 2. ♜f2+)

8) 1. g6 ♜hg7 (1. ... ♜h1 2. ♗xe7 ♜g1 3. ♗f7; 1. ... ♗c4 2. gxh7 ♜xh7 3. e7)

9) 1. ♜g6+ ♗xg6 pat

10) 1. ♜e8+ (1. ♜e7? ♙c8+) 1. ... ♙xe8 2. f3 ♙d7 pat

11) 1. ♜c5! ♜xc5 2. ♜c7+ ♜xc7 pat (2. ... ♗xc7 pat)

12) 1. ♜f8! ♜xf8 pat (1. ... b5 2. ♜a3+ ♜a7 3. ♜f8+)

27 - Remise / Eeuwig schaak: A

1) 1. ♜xg7+ ♗h6 2. ♜g8+ ♗h7 (2. ... ♗h5 3. g4#) 3. ♜g7+

2) 1. ... ♗d2+ 2. ♗d4 ♗f3+ 3. ♗e4 ♗g5+

3) 1. ♙g4+ ♗d5 2. ♙f3+ ♗e6 3. ♙g4+ ♗f7 4. ♙h5+

4) 1. ... ♜e1+ 2. ♜g1 ♜xe4+

5) 1. ♜b6+ ♗a4 2. ♜b3+

6) 1. ♗d3+ ♗f3 (1. ... ♗f1 2. ♜e1#) 2. ♗e1+ ♗f2 3. ♗d3+

7) 1. ... ♜d1+ 2. ♜e1 ♜d4+

8) 1. ... ♗f1+ 2. ♗g1 ♗g3+ 3. ♗f2 ♜e2+

9) 1. ♙g7+ ♜xg7 2. ♜f8+ ♜g8 3. ♜f6+

10) 1. f8♗+ ♗h8 2. ♗g6+

11) 1. ... ♜xf1+ (1. ... e2+ 2. ♗g4 h5+ 3. ♗h3 g4+ 4. ♗h2 exf1 ♗+ 5. ♗g1) 2. ♗e4 ♜d3+

12) 1. ... g5+ 2. ♗xh5 ♙f7+

28 - Röntgenschaak of -aanval: A

1) 1. ... ♙b4 2. ♜b3 ♙xd2

2) 1. ... ♜g1+ 2. ♗d3 ♜xc5

3) 1. ♜ae1 (1. ♜fe1? ♜xa1 2. ♜xa1)

4) 1. ♙e4 ♜e6 2. ♙xa8

- 5) 1. ... ♖b5 2. ♗d2 ♘g5
- 6) tekening
- 7) 1. ♘e1 ♗d7 2. ♘b7
- 8) 1. ♖c3+ ♘b4 2. ♖3xc6 (2. ♖7xc6? ♖h3+)
- 9) tekening
- 10) 1. ♘a3+ ♘xa3 2. ♗b3#
- 11) 1. ... ♖h8 2. f3 ♖h1+ 3. ♘f2 ♖xa1
- 12) 1. ♖e2+ ♘c3 2. ♖xa2

29 - Röntgenschaak of -aanval: B

- 1) 1. ... ♗d7 2. ♘c4 ♗xd2 3. ♗b3 ♗d7
- 2) 1. ... ♖c5 2. ♘e1 ♖c1+ 3. ♘d2 ♖xg1
- 3) 1. ... ♖h2+ 2. ♘h2 ♖xh2+ 3. ♘g1 ♖xb2
- 4) 1. ... ♖cd8 2. ♗a7 ♖xd1+ 3. ♖xd1 ♗xd1+
- 5) 1. ♖e4 (1. ♘a5 b6) 1. ... ♗d6 2. ♖xg4 ♘e5 3. dxe5
- 6) 1. ... ♖a1+ 2. ♘d2 ♖xh1 (2. ... ♗xd4+? 3. ♘xd4+)
- 7) 1. ... ♘d3 2. ♘xd3 (2. ♗xd3 ♗xd3 3. ♘xd3 ♘xa1)
- 8) 1. ... ♖e6 2. ♗e2 ♖xe2
- 9) 1. ... ♗c1+ (1. ... ♗c3+ 2. ♘e2 ♗xh3 3. a4) 2. ♘d3 ♗xf4
- 10) 1. ... ♘g4 2. ♖ee1 ♘xd1
- 11) 1. ♗f8+ (1. ♗h8+? ♘g5 2. ♗xd4 g3#) 1. ... ♘g6 2. ♗xf1
- 12) 1. ♘e7+ (1. ♘f2+? ♘c6 2. ♘xa7? ♖h1+) 1. ... ♘c6 2. ♘xb4

30 - Röntgenschaak of -aanval: C

- 1) 1. ♘g5 ♗xf3 2. ♖xf3+ ♘g7 3. ♘f6+ (3. ♘xd8)
- 2) 1. ... ♖a3+ 2. ♘d2 ♖axe3 (2. ... ♖exe3? 3. ♖e8+)
- 3) 1. ♘e4+ (1. ♘c4+ ♘e5+) 1. ... ♘e6 2. ♘xc6
- 4) 1. ♘d8
- 5) 1. ♖c6 ♘xc6 2. ♖xc6 ♗e7 3. ♖xh6
- 6) 1. ... ♘d3+ (1. ... ♘c6+ 2. ♘e3 ♘xh1? 3. ♘e7#) 2. ♘e3 ♘xf5
- 7) 1. ... ♗h5+ (1. ... ♗g2+ 2. ♘e3 ♗xa2? 3. ♗d8#) 2. ♘f2 ♗xd1
- 8) 1. ♖h4+ (1. ♖d8+ ♘e5) 1. ... ♘e5 2. ♖xa4 ♘xf6 3. ♘xd3
- 9) 1. ♖c3 ♗xb3 2. ♖xc7+
- 10) 1. ... ♖c3 2. ♗xd2 ♖xh3
- 11) 1. ♖h7+ ♘e6 (1. ... ♘h7 2. ♗xg6#) 2. ♖xe7+
- 12) 1. ... ♖d3 2. ♘c1 ♖xe3

31 - Toets: Les 5-10: A

- 1) 1. ♗xa7+ ♘d8 2. ♗xf7 (röntgenschaak)
- 2) 1. ♖c3 (verdedig tegen dubbele aanval)
- 3) 1. ... ♗b7+ 2. axb7 (2. ♘a5 ♗g7) (verdedig door pat)
- 4) 1. ♗xh7+ ♘h7 2. ♘g6# (mat in twee: toegang)
- 5) 1. ♗c3+ ♗xc3 pat (verdedig door pat)
- 6) 1. ♗f1 (1. ♗d1? ♗xe1+) (röntgenaanval)
- 7) 1. ... ♗b7 2. ♖d1 ♘d7 (verdedig tegen dubbele aanval)
- 8) 1. ♗xb6 ♗xb6 2. ♘c4# (uitschakelen verdediging: slaan+mat)
- 9) 1. ♗f3 (aanval op een gepend stuk)
- 10) 1. ♖h5 (1. ♖xe5? ♖h6#) 1. ... ♖xh5 pat (1. ... ♖h2 2. ♖g5)
- 11) 1. ♘d5 ♖e8 2. ♘g5 (verdedig tegen dubbele aanval)
- 12) 1. ♖d6 g6 2. ♖xf6 gxh5 3. ♘xf7+ ♘f8 4. ♘h6# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)

32 - Toets: Les 5-10: B

- 1) 1. ♗xh7+ ♘xh7 2. ♖h5# (mat in twee: toegang)

- 2) 1. ... ♖c5+ 2. ♜h1 ♞xb5 (verdedig tegen dubbele aanval)
- 3) 1. ♙c7+ ♜a6 2. ♚a5# (dubbelschaak: jagen)
- 4) 1. ... ♙d4+ 2. ♞xd4 ♚f1# (mat in twee: toegang)
- 5) 1. c5 e5 2. ♖e3 ♖a5 3. cxd6 (aanval op een gepend stuk)
- 6) 1. ♜f7 (1. g6? ♜g5 2. ♜f7 ♜h6) (rekening houden met de tegenstander)
- 7) 1. ... c4+ 2. ♙e3 ♙xd6 (aftrekschaak)
- 8) tekening
- 9) 1. ... ♖xg2+ 2. ♜xg2 ♚e2# (mat in twee: toegang); 2. Txx2 Th1# (gepend stuk is geen goede verdediger)
- 10) 1. cxb4 (1. axb4? a4 2. b5 a3 3. b6 a2 4. b7 a1 ♖ 5. b8 ♖ ♖xc3; 1. ♜d4? bxa3) 1. ... axb4 2. axb4 (vierkant)
- 11) 1. ♖xg6+ ♜xg6 2. ♙c2# (mat in twee: toegang)
- 12) 1. ♞d7+ (1. ♞g6+? fxg6) 1. ... ♖xd7 2. ♖xb8+ (aftrekaanval)

33 - Verdedig tegen penning: A

- 1) 1. ♚f3+ ♚xf3 2. ♖xc2
- 2) 1. ... ♖a6+ (1. ... ♖d6 2. ♙xe3) 2. ♖xa6 ♞c2#
- 3) 1. ... ♞f4+ 2. ♖xf4 ♖xd5+
- 4) 1. ... ♖xd7 2. ♞xd7 ♙xc4
- 5) 1. ♖e1 (1. ♖c3? ♚g1#)
- 6) 1. 0-0 (1. d4? f6) 1. ... ♖xe5? 2. ♚e1
- 7) 1. ♞f6+ ♜f8 2. ♞xe8
- 8) 1. ♞f4 (1. ♖h1 fxe2 2. ♖xb7 e1 ♖) 1. ... ♚xe1 2. ♞g6#
- 9) 1. ♚a4 ♖c5 2. ♞b5
- 10) 1. ♖d8+ (1. ♖xb7? ♚xc2) 1. ... ♚xd8 2. ♙xf5
- 11) 1. 0-0 ♙xg3 (1. ... f5 2. ♖g6) 2. ♚xf7#
- 12) 1. ♚fe1 ♚exd2+ 2. ♚xd2 ♙xd2 (2. ... ♚xd2+ 3. ♜c3) 3. ♚d1

34 - Verdedig tegen penning: B

- 1) 1. ♚g2+ ♜f7 2. ♞e3 (2. ♞e1)
- 2) 1. ... ♙xb2 (1. ... ♖f6? 2. ♚d1) 2. ♚xa4 ♙xc1
- 3) 1. ♖e2 ♖xe2 2. ♞xe2
- 4) 1. ... ♖a8 (1. ... e4? 2. ♖c5) 2. ♖xa8 ♙xa8
- 5) 1. ... ♞xf3+ (1. ... ♞c6 2. ♚d6 ♚c8 3. ♖c3) 2. ♙xf3 ♖xf3
- 6) 1. ... ♚b8 2. ♚xd7 (2. ♙e4 ♙a4) 2. ... ♚xb7
- 7) 1. ... ♙d3 (1. ... ♙xf3 2. ♚xf3 ♖c1+ 3. ♚f1)
- 8) 1. ... ♖a4 2. b3 ♖e4
- 9) Stip ontbreekt: 1. ... ♚e5 (1. ... ♚a4? 2. f3 ♚b4 3. ♙xf4 ♚xf4 4. ♖e7 ♖f8 5. ♖xa7) 2. ♖d2 ♞e2+
- 10) 1. ♙c4+ (1. ♙h7+ ♞xh7) 1. ... ♞d5 2. ♖xf3 ♚xf3 3. ♙xa6
- 11) 1. ♙g7+ (1. ♚g7 ♚xg7 2. ♙xg7+ ♜xg7 3. ♞xh4) 1. ... ♚xg7 2. ♚xg7
- 12) 1. ... ♚e5 2. ♖d2 (2. ♙xf4 ♚xe3 3. ♙xb8 ♚e1#) 2. ... ♞e2+

35 - Verdedig tegen penning: C

- 1) 1. 0-0-0 ♞xe5 2. ♞xe5 ♚xe5? 3. ♚d8+
- 2) 1. ♙c7 ♖xf4+ 2. ♖xf4 ♙xf4 3. ♙xf4
- 3) 1. ... ♚f1+ (1. ... ♖f1+? 2. ♚xf1 ♚xf1+ 3. ♜xf1 ♙xc2) 2. ♚xf1 ♖xc2
- 4) 1. ♞f2+ ♙xf2 2. ♙e4+ ♚f3 3. ♙xf3#
- 5) 1. ♙g6 ♙xf4 (1. ... ♖xg6 2. ♖xe5) 2. ♙xh5
- 6) 1. ... b4 2. ♙b2 (2. ♙xb4 ♙xf2+) 2. ... ♖b6
- 7) 1. ♖g7+ (1. ♖f3? h4) 1. ... ♚xg7 2. hxg7+ ♜g8 (2. ... ♖xg7 3. ♚xg7) 3. ♙b3+
- 8) 1. ♞xf6 ♚xe1 (1. ... gxf6 2. ♚xf6+) 2. ♞g8#
- 9) 1. ♖f3 (1. ♖e4? ♚d1#) 1. ... ♖h6 (1. ... ♖xf3 2. ♚h4+) 2. ♚c3
- 10) 1. ... ♚d7 (1. ... ♖f7 2. ♙e6) 2. ♙xd7 (2. ♚xb7 ♚xb7) 2. ... ♖xb6+

- 11) 1. ♖xc7 ♜xd1+ 2. ♜xd1 en 3. ♜d8
 12) 1. ... ♕g5+ 2. hxg5 (2. ♖c2 ♜xh4) 2. ... ♜xc4

36 - Insluiten: A

- 1) tekening
 2) 1. ♜h2
 3) 1. ... ♕g4
 4) 1. ♕b6
 5) 1. ... ♕c2
 6) 1. ♜e2
 7) 1. ... ♕e5
 8) 1. ♘a4
 9) 1. ... ♘a5
 10) 1. ♕a5
 11) 1. ♕d8
 12) 1. a4

37 - Insluiten: B

- 1) 1. ♜e5
 2) 1. ... ♕e4 2. ♜xh5 ♘xh5
 3) 1. ♕f1
 4) 1. ... ♜c7
 5) 1. ... ♕e4
 6) 1. ♘a2
 7) 1. ... g6
 8) 1. b4 ♘c4 2. bxc5 ♘xd2+ 3. ♜xd2
 9) 1. ... ♘c6
 10) 1. ♕c1
 11) 1. ♕e2
 12) 1. ♘a1! (*l'Ami-D'Amore, Novi Sad 2009*)

38 - Insluiten: C

- 1) 1. ... f4 (1. ... ♖e7 2. ♘c5)
 2) 1. ... g4
 3) 1. ... c5
 4) 1. ... h5 2. ♕xh5 gxh5
 5) 1. ... a6
 6) 1. ... ♘c8
 7) 1. ... ♖d8
 8) 1. ♘a7
 9) 1. ♕e8
 10) 1. ♕b2
 11) 1. ... ♜e3
 12) 1. ... ♘c8

39 - Penning / Gepende stukken: A

- 1) 1. ... ♘xg4 2. ♕xg4 ♜xg4
 2) 1. ... ♜xc4
 3) 1. ... ♜xd4
 4) 1. ♜xd4
 5) 1. ♜xc5
 6) 1. ... ♜xf3
 7) 1. ♕xd5 exd5 2. ♜xd7

- 8) 1. ... ♖xc3
- 9) 1. ... ♕xe5
- 10) 1. ... ♖xd2
- 11) 1. ♖xe3
- 12) 1. ... ♗xe2+

40 - Dubbele aanval dankzij penning: A

- 1) 1. f4
- 2) 1. ♖b7
- 3) 1. ♕d6+
- 4) 1. ♖hd1 ♕c7 2. ♖xd7+
- 5) 1. ... ♖b4 2. ♕f2 ♖xc4
- 6) 1. ♕e6 ♖f6 2. ♕xd5
- 7) 1. ♗b6+ ♖b8 2. ♗xd5
- 8) 1. ♕d4 ♖bxe2 2. ♕xf6+
- 9) 1. d7+ ♗d8 2. dxc8 ♖+ ♗xc8 3. ♖xe7
- 10) 1. ... ♖e4 2. ♖f1 ♖xd3 (2. ... ♖xd3)
- 11) 1. ♕d5+ ♗h8 2. ♕xc4
- 12) 1. ... ♗f3+ 2. ♕xf3 ♖xb5

41 - Penning / Gepende stukken: B

- 1) 1. ♖xf6
- 2) 1. ♖xf5 (1. ♖h8+ ♗f7 2. ♖xh7+ ♗e8)
- 3) tekening
- 4) 1. ♖xe5
- 5) 1. ♖xf4+ ♗f5 2. ♖xf5#
- 6) 1. ♖xe3+
- 7) 1. ♕xd5 (1. ♖e1 ♗c7) 1. ... ♕xd5 (1. ... cxd5 2. ♖xa6) 2. ♖xf6+
- 8) 1. ♕xd5+ ♖xd5 (1. ... cxd5? 2. ♖xc7)
- 9) 1. ♖xg6+ ♗xg6 2. ♖xe8+
- 10) 1. ♗f5+ ♕xf5 2. ♖h4#
- 11) 1. ... ♖d2 2. ♖xg2 ♖xg2
- 12) 1. ♗xc6

42 - Dubbele aanval dankzij penning: B

- 1) 1. ... ♖d6 2. ♖c4 ♖xd2
- 2) 1. ♖xe7
- 3) 1. ♕f7 ♗xf7 (1. ... ♖e7 2. ♖h1#) 2. ♖xe8
- 4) 1. ... ♖h3 2. ♕g3 ♖xg3 (2. ... ♖xg3)
- 5) 1. ... b5 2. ♕xe6 bxa4
- 6) 1. ... ♖g5 2. ♖f1 ♖xg3+
- 7) 1. ♗d7 ♖fd8 2. ♗xf6+ gxf6 3. ♕xf6
- 8) 1. ... ♗c3 2. ♖xc3 (2. ♖f1 ♗xb1) 2. ... ♖xc3
- 9) 1. ♗xd6+ ♗f8 2. ♖xe7+ ♗xe7 3. ♗xc8+
- 10) 1. ♗f4 ♖xf2 (1. ... ♕e8 2. ♗xg2) 2. ♗g6#
- 11) 1. ... ♗f3+ 2. ♗h1 ♗xe1
- 12) 1. ♗g6+ ♖xg6 (1. ... ♗g8 2. ♗xe7+) 2. ♖xe7

43 - Penning / Gepende stukken: C

- 1) 1. Dxf5
- 2) 1. ♖xe4
- 3) 1. ... ♖xf3
- 4) 1. ♕xc6+

- 5) 1. ... ♗xc4
- 6) 1. ♖xe3
- 7) 1. ♖xb5
- 8) 1. ♘xa5
- 9) 1. ♘xe5 ♘xe5 (1. ... fxe5 2. ♖xa6) 2. ♖e8#
- 10) 1. ♖xd5 ♗xh2+ 2. ♘h1 0-0 3. ♖h5
- 11) 1. ♖xe6 fxe6 (1. ... ♘xe6 2. ♖xb6) 2. ♖f8#
- 12) 1. ... ♗xe4 (1. ... ♖xd4? 2. ♘g5+)

44 - Insluiten dankzij een penning: A

- 1) 1. b4
- 2) 1. ... ♘g3
- 3) 1. ♖d5
- 4) 1. ♗g5
- 5) 1. ♗c5
- 6) 1. ♘f4 g6 2. ♘xh5
- 7) 1. b4
- 8) 1. ♗g5 (1. ♖xf6 gxf6 2. ♗xh6 met pionwinst.) 1. ... hxg5 2. ♖h7#
- 9) 1. g4
- 10) 1. ♘d5
- 11) 1. ♗e4 ♖xe4 2. ♖xe4
- 12) 1. h3 ♘gxe5 2. ♘xe5

45 - Toets: Les 11-17: A

- 1) 1. ... Lb4 (1. ... Dxc3 2. Ld2) 2. Ld2 Lxc3 (insluiten)
- 2) 1. ♖xe4 ♘xe4 2. ♗xa5 (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 3) 1. ♘b8! (1. a7? ♘c7) 1. ... ♘xa6 2. ♘c7 (vierkant, sleutelvelden)
- 4) 1. ♘b5 ♘b8 2. ♖e8+ ♖c8 3. ♖xc8+ ♘xc8 4. ♘a6 (4. ♘c6) 4. ... ♘b8 5. b7 (sleutelvelden)
- 5) 1. ♖xf5 exf5 2. ♗xf7# (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 6) tekening
- 7) 1. ♗c5 (insluiten)
- 8) 1. ♘d6+ ♘f8 2. ♖xf7# (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 9) 1. ♘f4 ♖xd4 2. ♘e6+ (verdedig tegen penning)
- 10) 1. ♘xe4 dxe4 2. ♖d8# (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 11) 1. ♘d2 ♗xf3 2. ♘e3 (verdedig tegen penning)
- 12) 1. ♘d5 ♘xd7 2. f6 ♘d8 3. ♘d6 (3. ♘e5 ♘e8 4. ♘e6 ♘f8 5. f7) 3. ... ♘e8 4. ♘e6 ♘f8 5. f7 (sleutelvelden)

46 - Toets: Les 11-17: B

- 1) 1. Td2 (röntgenaanval)
- 2) 1. ♘a2 (1. ♘a4? ♘c3 2. ♘b5 ♘d4) 1. ... ♘c3 2. ♘b1 ♘xc4 3. ♘c2 (sleutelvelden)
- 3) 1. ♖xb3 ♖b8 2. ♖xb6 ♖xb6 3. ♗d5 (verdedig tegen penning)
- 4) 1. ♗a3 ♖d8 2. ♖xe7+ (röntgenaanval)
- 5) 1. ... ♗a4 (insluiten)
- 6) 1. ♖xe7 (een gepend stuk is geen goede verdediger; röntgendekking)
- 7) 1. ... ♖xa3 (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 8) 1. g7 ♘h7 2. g8 ♖+ (2. ♘f7? pat) 2. ... ♘xg8 3. ♘g6 ♘h8 4. ♘f7 ♘h7 (sleutelvelden)
- 9) 1. ♖f5 (1. ♖e8 ♖xh3+ 2. gxh3 ♖g1#) (aanval op een gepend stuk)
- 10) 1. ♖d6 (insluiten)
- 11) 1. ♖d6 ♖e8 2. ♖d7 (verdedig tegen penning)
- 12) 1. ♘c2 (1. ♘d2? ♘xb4 2. ♘c1 ♘c3 3. ♘b1 b2 4. ♘a2 ♘c2; 1. ♘d3? ♘xd3 2. ♘d1 b2) 1. ... bxc2 (1. ... b2 2. ♘a3+) 2. ♘d2 ♘b3 3. ♘c1 (sleutelvelden)

47 - Toets / Mix: A

- 1) 1. ♖xe6 (1. ♖a8+ ♜b8) (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 2) 1. ... ♙a5 2. ♖b3 ♙xd2 (röntgenaanval)
- 3) 1. ... f5+ 2. exf6ep+ ♜xf6# (mat in twee)
- 4) tekening
- 5) tekening
- 6) 1. ♗g8+ ♖xg8 2. ♖xe7# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)
- 7) 1. ... ♙c8 (insluiten)
- 8) 1. ♚f1 (1. ♖e4 ♗e8) (verdedig tegen mat)
- 9) 1. ♜xb6 ♖xb6 2. ♙xe5 (uitschakelen verdediging: weglukken+hout)
- 10) 1. ♙a5 (insluiten)
- 11) 1. ♜e7 ♚g7 (1. ... ♜f4 2. ♙d4#) 2. ♚xg2 (dubbele aanval: 2 stukken)
- 12) 1. ♖c7+ ♙xc7 2. ♜f6# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat; mat in twee: toegang)

48 - Toets / Mix: B

- 1) 1. ♗xh6 ♖xf4 2. ♗h8# (uitschakelen verdediging: slaan+hout)
- 2) 1. ... ♙g5 2. d5 ♖xc1 (röntgenaanval)
- 3) 1. c5 ♙xc5 2. ♗xd7 (aanval op een gepend stuk)
- 4) 1. ♜c1 (1. ♜xd4 ♗bxd3) (insluiten)
- 5) 1. ... ♗e7 2. ♜d6 ♙xf5 (aftrekaanval)
- 6) 1. d4 (1. ♚h1 ♖xf1#) 1. ... ♙xd4+ 2. ♚h1 (schaak opheffen)
- 7) 1. ♜g6 ♜c4 2. ♖h7# (mat in twee: bewaker erbij)
- 8) 1. ... ♖b1 2. ♗a1 (2. ♖xb1 ♗xb1+ 3. ♚g2 ♗xb8) 2. ... ♖xc1+ 3. ♗xc1 ♗xb8
- 9) 1. ... ♖xe5 (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 10) 1. ♗e8# (1. ♙xd6+? ♖xd6+) (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 11) 1. ... ♖b6+ 2. ♚h1 ♖h6+ (eeuwig schaak)
- 12) 1. ... ♖d1+ 2. ♗xd1 ♗xe8 (verdedig)

49 - Toets / Mix: C

- 1) 1. ... ♗f2+ (1. ... ♙xh4 2. ♚xb2 ♙e7 3. ♚b3 ♚e8 4. a4 b4 5. h4=) 2. ♖xf6+ ♗xf6
- 2) 1. ... ♙e6 2. ♜e3 ♙xb3 (röntgenaanval)
- 3) 1. ♖d5 ♜c6 2. ♖xc6+ ♙d7 3. ♖b7 (insluiten)
- 4) 1. ... ♖h3+ 2. ♚e1 ♖c8 (verdedig tegen mat)
- 5) 1. ♗xe5 g5 2. ♗f5 (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 6) 1. ♜d3 0-0 2. ♜xe5 (aanval op een gepend stuk)
- 7) 1. ♗g5+ hxg5 2. hxg5# (mat in twee: lijn openen)
- 8) 1. ♗e1 (1. ♗e3 ♗xb4) (insluiten)
- 9) 1. ♜f6+ ♚h8 2. ♙xe5 (aftrekaanval dankzij penning)
- 10) 1. ♙h5 ♖xg3 2. ♙xg6+ ♚d8 3. hxg3
- 11) 1. ♖d8+ ♙xd8 2. ♗f8# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)
- 12) 1. ♙h5+ ♚e7 (1. ... ♖xh5 2. ♖d7#) 2. ♖d6# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)

50 - Toets / Mix: D

- 1) 1. ... ♙c3 (mat in twee: bewaker erbij)
- 2) 1. ... ♙c2 2. ♖xc2 ♜xc2 (insluiten)
- 3) 1. ♜c7+ ♚f8 2. ♗e8# (mat in twee)
- 4) 1. ♜c2 ♙a5 2. ♚xc4 (dubbele aanval: 2 stukken)
- 5) 1. ♙e7+ ♚e6 2. ♙xh4 (röntgenschaak)
- 6) 1. ... f5 2. ♜c3 ♖xg2 (aanval op een gepend stuk)
- 7) 1. ... ♜g4 2. ♖d2 (2. ♗xg4 ♖xf2) 2. ♖xg3 (wegjagen+hout dankzij penning)
- 8) tekening
- 9) tekening
- 10) 1. ♜e6+ fxe6 2. ♙h6# (mat in twee: toegang en dubbelschaak)

- 11) tekening
- 12) tekening

51 - Toets / Mix: E

- 1) 1. ... ♖c5 2. ♜xc5 ♜e1# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)
- 2) 1. ... gxf4 (verdedig tegen mat)
- 3) 1. ... ♗xe3+ 2. ♕c1 ♗xg4 (dubbelschaak)
- 4) 1. ... ♖f4 2. ♜e2 ♖xa4 (2. ... e4) (röntgenaanval)
- 5) 1. c3 (insluiten)
- 6) 1. ... a5 2. ♗e7 ♖xe7 (aanval op een gepend stuk)
- 7) 1. ♗f4 ♜f5 2. ♗xb8 (röntgenaanval)
- 8) 1. ♜h3 h5 2. ♗xd7 (tussenzet)
- 9) 1. ♗g5 f6 2. exf6 (insluiten)
- 10) 1. ... ♖xc5+ 2. bxc5 ♗c3# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)
- 11) 1. ♜e8+ ♜xe8 2. ♖xe8+ ♕f7 3. ♖xd8 (dubbele aanval: 2 stukken)
- 12) 1. ... ♜c1+ 2. ♜xc1 e3# (mat in twee: toegang)

52 - Toets / Mix: F

- 1) 1. ... ♗xd4 2. cxd4 ♜xc1+ (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 2) 1. f3 (insluiten)
- 3) 1. ♕f6 (1. ♕f5? ♕d4 2. ♕g4 ♕xe4) 1. ... ♕d4 2. ♕f5 ♕c5 3. ♕xe5
- 4) 1. ♗g4 en 2. ♗xh6 want 1. .... ♗g5? 2. ♗c8# (dubbele aanval: 2 stukken)
- 5) 1. ♖d2 ♜xd2 2. ♗xd2 ♗xe4 3. ♖c2 (röntgenaanval)
- 6) 1. ♗b4 (aanval op een gepend stuk)
- 7) 1. ... ♗g5 (insluiten)
- 8) 1. ♗e5+ e6 2. ♜xb2 (aftrekschaak)
- 9) 1. 0-0-0 ♜e7 2. exd4 (penning)
- 10) 1. ... ♜xe5 2. dxe5 ♖xd1+ (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 11) 1. ♗xg6 (1. ♗d5 ♜b7 2. ♗e7+ ♜xe7) 1. ... hxg6 2. ♖h8# (mat in twee: toegang)
- 12) 1. ♖a5 ♜xa5 2. ♗e3# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)

53 - Toets / Mix: G

- 1) 1. ... ♗e4 2. ♜b3 ♗xb1 (röntgenaanval)
- 2) 1. ... ♜xe2+ (1. ... ♜xc3 2. ♜xb4) 2. ♗xe2 hxg4
- 3) 1. ... ♜h7 2. ♕h2 ♗xg2 (aanval op een gepend stuk)
- 4) 1. ♗d3 (insluiten)
- 5) 1. ... ♗d5 (1. ... ♜e8 2. ♗e6+) (verdedig tegen mat)
- 6) 1. ♗c5 (1. f7? ♗b4 2. ♗xh6 ♕d5) 1. ... ♕d7 2. f7 (vierkant)
- 7) 1. ♗e6 ♜e7 2. ♖d8+ ♜xd8 3. ♗xd8 (dubbele aanval: 2 stukken)
- 8) 1. ... ♜a1+ 2. ♕b3 ♗a4# (mat in twee)
- 9) 1. ... e2+ 2. ♕g2 e1♜ (aftrekschaak)
- 10) 1. ... ♗xe4 2. ♜d3 (2. ♗xe4 ♜xa2+) 2. ... ♗xc3+ (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)
- 11) 1. ... ♗f3 2. ♗a4 ♗xd1 (wegjagen+hout dankzij penning)
- 12) 1. ... ♗xc4 2. ♜xc4 (2. ♗xc4 ♗xf4+) 2. ... ♜xc4 (een gepend stuk is geen goede verdediger)

54 - Toets / Mix: H

- 1) 1. ♗xd5 ♜xd5 2. ♜xb4 (uitschakelen verdediging: weglukken/slaan+hout)
- 2) tekening
- 3) 1. ♗f6 (1. ♕g4? ♗g7) 1. ... ♗xf6 pat (1. ... ♗g7 2. ♗e4+) (verdedig door pat)
- 4) 1. ... ♗c4 2. ♖d1 ♗xe2 (röntgenaanval)
- 5) 1. e3 e5 2. exd4 (aanval op een gepend stuk)
- 6) 1. ♜e5+ (1. ♜e7+ ♜xe7 2. ♖cd1 ♜a3) 1. ... ♗xe5 2. c3
- 7) 1. ... ♗d3+ 2. ♜xd3 (2. ♗xd3 ♖xc2) 2. ... ♖xc1+ (aftrekaanval)

- 8) 1. ♖xd5 cxd5 2. ♜xc7 (een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 9) 1. ... ♜b8 2. ♜xb8 ♜xc3+ 3. ♔d1 ♕f2# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)
- 10) 1. ... ♜b1+ 2. ♜xb1 ♜g1# (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)
- 11) 1. ♕h4 (insluiten)
- 12) 1. b8♕+ ♔e6 2. f8♕# (mat in twee)

55- Toets / Mix: I

- 1) 1. ... ♕d4 2. ♙d3 (2. ♜xd4? ♜c1+) 2. ... ♕xe2+ (dubbele aanval dankzij weglukken)
- 2) 1. ♕b5 ♜b8 2. ♙xb6 (uitschakelen verdediging: weggagen dankzij een gepend stuk is geen goede verdediger)
- 3) 1. ♕e5 ♕d5 (1. ... ♙xe5? 2. ♜xd7) 2. ♕xd7 (uitschakelen verdediging: weggagen dankzij penning)
- 4) 1. ♜h5+ ♜xh5 pat (verdedig door pat)
- 5) 1. ... ♕e3 2. fxe3 ♙h4+ (mat: toegang)
- 6) 1. ♜g4 ♜xg4 (1. ... ♜h7 2. ♜c4#) 2. ♜xg4 (dubbele aanval: 2 stukken)
- 7) 1. ♙f4 ♜xc5 2. ♙xb8 (röntgenaanval)
- 8) 1. ... ♕e3+ 2. dxe3 ♙xc2# (mat in twee: toegang)
- 9) 1. ... ♜e1+ 2. ♔f3 ♜d1# (mat in twee)
- 10) 1. ... ♕d4 2. ♜e3 (2. ♕xd4 ♜xh2#) 2. ... ♕xf3+
- 11) 1. ♕g4 ♜g6 2. dxc5 (uitschakelen verdediging: weglukken/slaan+mat)
- 12) 1. ... ♕d5 (1. ... b5? 2. ♙xf7) 2. ♜e5 ♕xe7 (dubbele aanval dankzij penning)

56 - Toets / Mix: J

- 1) 1. ... ♙xc3 (1. ... ♜xg5 2. ♜xb4) 2. ♜xc3 ♜xg5 (tussenzet)
- 2) 1. ♕xe4 dxe4 2. ♜d8# (gepend stuk is geen goede verdediger)
- 3) 1. ... b4 (insluiten)
- 4) 1. ♙c3 ♜f5 2. ♙xf6+ (röntgenaanval)
- 5) 1. ... c5 (aanval op een gepend stuk)
- 6) 1. ... ♕c3 (insluiten)
- 7) 1. ♕c6+ ♔e8 2. ♜d8# (mat in twee: dubbelschaak)
- 8) 1. ... ♙e2 (1. ... ♙h3? 2. ♜c4+ ♜xc4 3. ♜xc4) (aanval op een gepend stuk)
- 9) 1. ♜c3 ♜f7 2. ♙xe5 (penning)
- 10) 1. d5 exd5 2. cxd5 ♕e5 3. ♕xa5 (uitschakelen verdediging: weggagen+hout)
- 11) 1. ... ♙f5 (1. ... ♜b6+ 2. ♔a1 ♙f5 3. ♜d2) 2. ♜xf5 ♜b6+ (uitschakelen verdediging: weglukken+mat)
- 12) 1. ... f6 (1. ... exf5 2. ♜xh6#) (verdedig tegen mat)